

Averbode

The cover of the magazine 'Averbode' features a scenic photograph of a large, historic building with a prominent tower, likely a university or government building, surrounded by lush green trees and a body of water in the foreground. The title 'Averbode' is written in a large, white, serif font across the top of the image.

driemaandelijks tijdschrift - 53ste jaargang - 2025 - Nummer 1

P002258 - afgiftekantoor 2230 Herselt

Inhoud

Editoriaal	3
Gebed	5
De graflegging van Jezus	6
Heb je Mij lief?	8
Heilig Jaar 2025	13
Jubeljaren in de geschiedenis	15
Bijbelse achtergrond van het Jubeljaar	16
Abdijnieuws	
Professor Luigino Bruni bezoekt Averbode	18
Jos Druyts, pastoor van Veerle	18
Vincent Sanz-Dreesen diaken gewijd	19
Kersttocht vormelingen Tessenderlo-Ham	20
Buizerd in de abdijtuin	21
Nieuwjaar in de abdij	21
Overlijden Marie-Louise Van Rompaey	23
De abdij onder de sneeuw	23
Aanbiddingsdag	24
Urbanus Vaes terug thuis	24
Lichtmis	25
Werelddag van het Godgewijde leven	26
Beschrijving van middeleeuwse handschriften en fragmenten	26
Tegendraads positief	27
Abtsfeest	28
Conventswandeling	29
Aswoensdag	31
Goede Week en Pasen	33
Aangekondigd	34

De abdij is partner in het Netwerk Open Monumenten. Meer informatie op:

www.openmonumenten.be/monumenten/abdij-van-averbode

Wie het wenst, kan de restauratie van de slotmuur financieel steunen (fiscaal attest mogelijk).

Rekening BE39 7460 2786 5219, Herita, Oude Beurs 27, 2000 Antwerpen met vermelding: Gift Abdij der Norbertijnen Averbode

Editoriaal

abt Marc Fierens

Pasen is voor ons, christenen, het grootste en belangrijkste feest. Want de verrijzenis van Christus is het kernpunt van ons geloof. 'Als Christus niet is verrezen, dan is onze verkondiging zonder inhoud en uw geloof zinloos,' schrijft Paulus.

Geloven in de verrijzenis van Christus is echter niet vanzelfsprekend. Ook voor vele gelovigen blijft het moeilijk omdat ze niet weten wat ze zich daarbij moeten voorstellen. In de evangeliën lezen we trouwens dat het voor de leerlingen destijds ook niet gemakkelijk was. Wanneer ze bij het lege graf stonden, begrepen ze nog niet dat Hij was opgestaan. Het is pas later wanneer ze de verrezen Heer ontmoeten en Hem herkennen, dat ze zullen geloven dat Hij verrezen is, dat Hij de Levende is. Gaandeweg is het hen duidelijk geworden dat Hij verrezen is en onder hen aanwezig is in de verkondiging, in het breken van het brood, in hun zending, in de heilige Geest die ze van Hem ontvangen.

Ook wij blijven vaak steken in het 'lege graf', in de leegte van ons bestaan, waarin God veraf lijkt en geen teken van leven lijkt te geven. Ons geloof wankelt in de confrontatie met reacties en vragen die het geloof lijken te ontkennen zoals: 'Ze hebben ons wat wijsgemaakt. Zoveel onmenselijk lijden en geweld en wat doet God? Natuurrampen met ontelbare slachtoffers is dat het werk van een lief-

Verrijzenis van Christus, Christoph Schwarz (atelier), ca. 1550

De graflegging van Jezus

Roger Noël (29-07-1931–26-01-2016), vader van cfr. Filip

Mixed media

Collectie Abdij van Averbode

cfr. Raymond Minnaert

Hoe minder er op een doek of een paneel te zien is, hoe meer er gevraagd wordt van ons vermogen om betekenis te vinden in het kunstwerk. Dat wil zeggen als men de moeite neemt om erbij stil te staan. Je kunt altijd je schouders optrekken en verdergaan. Dit doek van de Oost-Vlaamse schilder Roger Noël is een van deze werken die vraagt om stil te staan en tijd te nemen om het te bekijken. De titel is al gegeven door de kunstenaar op de achterzijde van het doek: *De graflegging van Jezus (1986)*. Dus dat deel vraagt al geen inspanning. Of toch? Komt deze verzameling van dynamische lijnen zo samen dat de titel gerechtvaardigd is?

Tijdens het kijken, komt het werk langzaam naar voren en stelt zich voor. De lijnen scheppen een web van vormen die na een tijd de omtrekken van vier personen openbaren. Drie staande en een die ligt, neergelegd of gedragen wordt door de andere drie die rondom hem staan. Van deze drie staat de middelste iets naar achteren. Dit wordt bereikt doordat de linker- en rechterfiguur krachtiger en voller weergegeven worden. De figuur in het midden laat de linkerarm de liggende aanraken. De lijnen van het gewaad dat de gestorvene omhult vloeien over in de lijn van de arm. Er is dus een sterke band tussen deze figuren. Sterk als de navelstreng. Bij de geboorte is deze al eens doorgeknipt. En hier gebeurt dat nogmaals. Nu is het echter de navelstreng die de gestorvene met het aardse

leven verbonden hield. De volgende fase is het eeuwige leven. Het graf is de toegang. Zonder dood en graf is er geen verrijzenis. Zonder Goede Vrijdag en Paaszaterdag is er geen Pasen. Daarom zeggen zij die in de verrijzenis geloven ook dat iemand te rusten wordt gelegd. Van iemand die rust wordt vermoed dat hij of zij weer eens zal opstaan om verder te gaan, te werken, te leven.

De centrale figuur en de liggende kunnen daardoor geïdentificeerd worden. Jezus en Maria. De twee anderen blijven zonder naam want er is keuze genoeg: Nicodemus de schriftgeleerde, Jozef van Arimathea, Johannes de apostel, andere vrouwen waaronder Maria Magdalena. Zij zijn niet herkenbaar. Ook de betrachter is hier vrij zich met een van deze 'ongekenden' te identificeren.

Opvallend is ook de omhooggaande dynamiek van de lijnen. Zij tonen figuren die niet neergebogen zijn. Het zijn mensen die ook te midden van verdriet om het verlies de kracht hebben om verder te gaan. Dit zijn echte paasmensen die niet moedeloos neerzitten, maar die weten dat alles eens weer nieuw zal worden. Dit werk geeft dus hoop.

Heb je Mij lief?

Mgr. Frans Daneels

Goen zij gegeten hadden, vroeg Jezus aan Simon Petrus: "Simon, zoon van Johannes, heb je Me lief, meer dan de anderen hier?" – "Ja, Hēer," zei hij, "U weet dat ik van U houd." Daarop zei Jezus: "Zorg dan voor mijn kudde". Nogmaals vroeg Hīj: "Simon, zoon van Johannes, heb je Me lief?" "Ja Hēer", zei hij, "U weet dat ik van U houd." Daarop zei Jezus: "Wees dan een herder voor mijn schapen." Nog een derde keer vroeg Hīj: "Simon, zoon van Johannes, houd je van Mij?" Hēt deed Petrus pijn dat Hīj voor de derde keer vroeg of hij van Hēm hield, en hij zei Hēm: "Hēer, U die alles weet, U beseft toch wel dat ik van U houd." Daarop zei Jezus hem: "Zorg dan voor mijn schapen. Waarachtig, Ik verzeker je, als jongeman deed je zelf je gordel om en je ging de weg die je zelf wilde, als je oud bent zul je je handen uitstrekken en je gordel laten omdoen, en zul je de weg gaan, die je zelf niet wilt." Hiermee kondigde Hīj aan door wat voor een dood Petrus God zou verheerlijken. En na deze voorspelling zei Hīj tegen hem: "Volg mij."

Joh 21,15-19

Dit is een van de hoogste en meest merkwuurde vragen in het Evangelie: "Simon, zoon van Johannes, heb je Mij lief?" Als Jezus Petrus ondervraagt, stelt Hij die vraag aan

ieder van ons. En het onderwerp is liefde. "In de avond van ons leven zullen wij geoordeeld worden op basis van de liefde," schreef Johannes van het Kruis.

Verschijsing van de Verrezenen bij het meer van Tiberias, Duccio di Buoninsegna (1255-1319), Museo dell'Opera del Duomo (Siena)

voor altijd, het is geldig voor iedereen: de Heer vergeeft niet als een vergeetachtig persoon, maar als een Schepper.

Dit is wat de Meester interesseert: het vuur in het hart weer aan te wakkeren, de liefde weer op te wekken. Daarom vraagt Hij: "Petrus, heb je Mij lief?" Heiligheid is geen uitgedoofde hartstocht, maar een vernieuwde hartstocht.

Aan de oever van het meer formuleert Jezus drie vragen, telkens anders, waardoor Hij Pe-

trus stap voor stap geleidelijk benadert. En om deze prachtige dialoog te begrijpen, laten we opnieuw luisteren naar de oorspronkelijke woorden van het Evangelie, in hun oorspronkelijke klank. En laten we ons voorstellen dat Jezus de vragen uitspreekt. Eerste vraag: "Simon, zoon van Johannes, heb je Mij lief, meer dan de anderen hier?" Jezus gebruikt het woord *agape* (*agapàs me?*), het werkwoord van grote liefde, van de grootst mogelijke liefde. Van het rijke hart dat op zoek gaat naar de armoede van anderen om die te vullen. Petrus antwoordt slechts ten

Heilig Jaar 2025

Transcriptie van de tv-uitzending van KTO op 25 december 2024

cfr. Bernard Ardura

Op 24 december 2024 startte paus Franciscus officieel het Jubeljaar 2025 met het openen van de Heilige Poort van de Sint-Pietersbasiliek. Dit Heilige Jaar, onder de vlag van hoop, nodigt katholieken uit om op pelgrimstocht naar Rome te trekken.

Wat is een Jubileum in de christelijke traditie? Wat zijn de gebaren van het Jubeljaar? Hoe beleef je het als je niet naar Rome kunt gaan? Drie vragen aan norbertijn Bernard Ardura, emeritus voorzitter van de Pauselijke Commissie voor Historische Wetenschappen.

De Heilige Poort van de Sint-Pietersbasiliek is in zekere zin het symbool van de opening van het Hart van God, die ons welkom heet in zijn huis.

Wat is een Jubeljaar in de christelijke traditie?

Wat het Jubeljaar zo apart maakt, is dat het een jaar van genade is, een jaar van verzoening, een jaar van vergeving, een jaar waarin schulden worden kwijtgescholden. Het is een jaar waarin we helemaal opnieuw beginnen.

Bijbelse achtergrond van het Jubeljaar

cfr. Huub Gerits

De Kerk heeft het jubeljaar niet uitgevonden. Het vindt zijn oorsprong in de Bijbel, meer bepaald in het boek Leviticus (25, 8-55). Het woord 'jubel' komt van het Hebreeuwse *jobel*, hetgeen 'vrolijk geluid' betekent en in overdrachtelijke zin 'geschal met trompetten'. Er werd bij de aanvang van een jubeljaar luid op de ramshoorn (*jobelim* of *sjofar*) geblazen. Dit gebeurde ook bij de inname van de stad Jericho. Het volk moest met luid geschreeuw (*sjoferot jobelim*) en onder geschal van ramshoorns de stad veroveren (Joz 6,5-6).

We lezen in Leviticus dat de Joden na verloop van zeven sabbatjaren, zeven maal zeven jaar, wanneer er negenenveertig jaren verstreken zijn, een heilig jaar, een jubeljaar hielden. Op de tiende dag van de zevende maand, de maand *tisjri*, op de 'Grote Verzoendag' moet in het hele land de ramshoorn weerklinken. Het is de dag waarop iedereen uitgenodigd wordt zich te verzoenen met God, met de medemens, met zichzelf en met het milieu. Er is geen verzoening met God mogelijk, zonder eerst in het reine te zijn gekomen met de medemens. In het jubeljaar worden schulden kwijtgescholden voor alle inwoners van het land. Ieder kan naar zijn eigen grond en zijn eigen familie terugkeren. Slaven worden vrijgelaten. Het noodgedwongen verpand land komt terug in de handen van de rechtmatige eigenaar. Al wat in de loop der jaren scheefgroeide, wordt terug rechtgetrokken en terug in evenwicht gebracht. Zo komt er hoop op

nieuw leven, op een betere toekomst en wordt de verarming van de bevolking tegengegaan. Want alle Israëlieten behoren toe aan de Heer. Zo vangt het jubeljaar aan met een nieuw begin.

Het jubeljaar is een Bijbelse instelling omtrent het beheer en de eigendom van land. Tijdens het jubeljaar moest het land braak blijven liggen, zoals na elk sabbatjaar, en moesten Hebreeuwse slaven in vrijheid worden gesteld. Erfelijk grondbezit dat in de loop der jaren verkocht was, werd teruggegeven. Met deze maatschappelijke maatregel werden de boeren en de herders beschermd tegen de grootgrondbezitters en werd hun broodwinning gegarandeerd. De profeten moeten soms nog wel fel te keer gaan omdat deze sociale maatregel door de rijken vaak met de voeten wordt getreden. Zo nam koning Achab onrechtmatig bezit van de wijngaard van Nabot (1 K 21; zie ook Mi 2,1-2; Jes 5,8).

De Tora voorziet ook nog andere voorschriften om de armen te beschermen. Reeds in het boek Exodus (22,24-26) wordt voorgehouden dat vreemdelingen, weduwen, wezen en armen niet mogen worden uitgebuit door de rijken. Er mag geen te grote kloof ontstaan tussen de rijke schuldeisers en de arme ontleners. De instelling van het jubeljaar wil de verarming van de bevolking tegengaan. Het Bijbelse jubeljaar doet een beroep op de fa-

Abdijnieuws

Professor Luigino Bruni bezoekt Averbode

Op 20 november bracht professor Luigino Bruni een bezoek aan de abdij. Hij was in ons land om zijn christelijke kijk op de markteconomie te geven.

Hij is een Italiaans econoom en historicus van het economisch denken met interesse voor ethiek, Bijbelse studie en literatuur. Hij is auteur van meerdere boeken. Tevens is hij medewerker van paus Franciscus. Meer bepaald leidt hij 'The Economy of Francesco': een netwerk dat wereldwijd jonge economen samenbrengt om te bouwen aan een economie die niet gebouwd is op winst maar op welzijn, een gemeenschapseconomie. Hij zetelt tevens in de 'Pontifical Academy of Social Sciences'.

Jos Druyts, pastoor van Veerle

Op 23 november werd in de Sint-Jozefskerk te Veerle-Heide het boek voorgesteld over de bouwer van deze kerk, medebroeder Jos Druyts. De auteur, Glen Van Meeuwen, schetste in zijn toespraak een beeld van een gedreven en vooruitstrevende pastoor die veel betekende voor de gemeenschap van Veerle. Jos Druyts, geboren in 1911 in Turnhout, trad al op jonge leeftijd in bij de abdij van Averbode en werd in 1934 priester. Zijn inzet voor de uitgeverij tijdens de economisch moeilijke jaren leverde hem de bijnaam 'de tram' op, vanwege zijn onverzettelijke doorzettingsvermogen.

In 1955 werd hij pastoor te Veerle, waar hij al snel bekendstond om zijn vernieuwende aanpak. Hij betrok de gemeenschap bij beslissingen, wat in die tijd hoogst ongebruikelijk was. Zo richtte hij de eerste parochieraad in de regio op, waarbij leken inspraak kregen in kerkelijke aangelegenheden. Hij zette zich sterk in voor het onderwijs, onder meer door de bouw van een kleuterschool op de Heide en de hervorming van de meisjesschool, waarbij hij misstanden aanpakte.

Pastoor Druyts was ook een bruggenbouwer tussen Kerk en gemeenschap. Ondanks tegenstand en financiële hindernissen wist hij de kerk Sint-Jozef Werkman op de Heide te realiseren. Zijn inzet voor betaalbare bouwgronden gaf jonge gezinnen kansen om zich in Veerle te vestigen.

De abdij onder de sneeuw

Sneeuw tovert het landschap meestal om tot iets sprookjesachtig – tenminste voor hen die niet met de wagen de weg op moeten. Ook in de eerste week van januari was dat rond de abdij het geval. Dit inspireerde prior Paul, die tijdens één van zijn wandelingen enkele mooie beelden maakte, waarvan we u graag laten meegenieten.

Overlijden Marie-Louise

Op 2 januari overleed bij haar thuis in Schoten Marie-Louise Van Rompaey. Marie-Louise werd geboren in Antwerpen op 16 februari 1931 en was zowat veertig jaar actief als lerares Duits bij de Dames van het Christelijk Onderwijs. Sinds 28 augustus 1996 was zij lid van de Derde Orde van onze abdij, ze was daarbij één van de eersten. Moge zij rusten in vrede.

schreven. Het resultaat oogt zeer technisch en wetenschappelijk en is te bekijken op de Engelstalige website mmfc.be, waarbij mmfc staat voor *Medieval Manuscripts in Flemish Collections*. Deze website kan op vele wijzen doorzocht worden. De collectie te Averbode staat geregistreerd onder de gemeentenaam Scherpenheuvel-Zichem. Ze telt meer dan 1000 beschrijvingen.

De beschrijving van de fragmenten is ook te zien op de website fragmentum.ms van de universiteit van Fribourg in Zwitserland. Hier worden ook foto's van de fragmenten weergegeven. Op 6 februari 2025 werd het project afgerond.

Tegendraads positief

We ontdoen wat we denken geregeld van zijn scherpe kanten met de bedoeling in een boog om discussies heen te lopen. In zijn columns doet medebroeder Rony Ceustermans dit met opzet niet. Het resultaat is tweevoudig, zoals blijkt uit de bundeling 'Tegendraads positief'. Waar het christendom voor staat wordt duidelijker, een helderheid die deugd doet in

onze tijd. Maar tegelijk toont de auteur ook de verborgen agenda van onze tijdsgeest. De hier verzamelde columns tonen aan dat de kunst erin bestaat om wat is geweest in de tijd te brengen, en dat is belangrijker dan bij de tijd te zijn.

Onze medebroeder Rony studeerde filosofie, theologie en kerkelijk recht aan de KU Leuven. Hij doceerde filosofie aan de University of Santo Tomas in Manila (Filipijnen), aan de diocesane seminaries van Antwerpen en Hasselt, aan het interdiocesaan seminarie van Leuven en Agripo (studieconcentratie van de Vlaamse norbertijnen). Bij Otheo Books verschenen eerder 'Mensen zijn verlangen. Voedingssupplementen voor de ziel' (2021) en het monumentale 'God, leemte van verlangen' (2022; 2de druk 2024).

Het boek is te koop in de boekhandel, bij otheobooks.be/webshop en natuurlijk onze abdijwinkel Het Moment. ISBN: 9789085287957 € 22,50

Deze witgekalkte hofstede is een typisch voorbeeld van een vierkantshoeve. Ze is sinds 1994 geklasseerd als Waals erfgoed en sinds 2013 als uitzonderlijk erfgoed in Wallonië.

In 1147 schonken de heren Hendrik van Jauche en Willem van Dongelberg terreinen aan de abdij van Averbode. Wahenges werd zo eigendom van onze abdij, tot de hoeve in 1795, in de Franse tijd, verkocht werd. Er werden onlangs stappen gezet voor de restauratie van de Sint-Nicolaaskapel (1742).

De dag werd afgesloten met een gezellige maaltijd in Tienen, alvorens we terug naar huis reden.

Aswoensdag

Aswoensdag markeerde op 5 maart het begin van de veertigdagentijd, een periode van bezinning, boete en voorbereiding op Pasen. Op deze dag ontvingen ook wij – net als zovele andere gelovigen – een askruisje, terwijl de celebrant ons zei: “Gedenk, mens, dat ge stof zijt en tot stof zult wederkeren”. De as, afkomstig van verbrande palmtakken van Palmzondag van vorig jaar, symboliseert vergankelijkheid en boetedoening.

Aswoensdag roept op tot inkeer, vasten, gebed en naastenliefde. Het is een moment om stil te staan bij ons geloof, onze fouten te erkennen en onze band met God te vernieuwen, onze blik gericht op de opstanding met Pasen.

Goede Week en Pasen

Palmzondag, 12 april

- 7.30 u.: Morgengebed
- 11 u.: Eucharistieviering met palmwijding
- 18 u.: Vespers

Witte Donderdag, 17 april

- 7.30 u.: Morgengebed
- 12 u.: Middaggebed
- 16 u.: Boeteviering met stille tijd
Gelegenheid tot persoonlijke belijdenis
- 18.15 u.: Afsluiting boeteviering
- 20 u.: Plechtige eucharistieviering
stille aanbidding tot 22.30 u.
met de parochies van de Zone Averbode

Goede Vrijdag, 18 april

- 7.30 u.: Morgengebed
- 12 u.: Middaggebed
- 15 u.: Dienst van Goede Vrijdag
- 19 u.: Kruiswegmeditatie in openlucht
*samenkomst op het plein voor de abdijkerk
met de vormselkandidaten met ouders en familie
van de pastorale eenheden rond de abdij*

Stille Zaterdag, 19 april

- 7.30 u.: Morgengebed
- 12 u.: Middaggebed
- 21.30 u.: Paaswake en eucharistie

Paaszondag, 20 april

- 9 u.: Morgengebed
- 11 u.: Plechtige eucharistieviering
- 18 u.: Paasvespers

***Tijdens de paasweek (tot en met Beloken Pasen 27 april):
elke dag om 18 u. plechtige paasvespers***

“Averbode” is het contactblad van de norbertijnen van Averbode

Redactie: Marc Fierens (verantwoordelijke uitgever), Jan Eygenraam, Herman Janssens, Jos Vanderbruggen (eindredactie & vormgeving), Paul Van Herck.

Administratie: Abdij van Averbode, Abdijstraat 1, 3271 Averbode

**www.abdijaverbode.be
tijdschrift@abdijaverbode.be**

**Jaarabonnement: € 20,00
rekening: BE95 4529 1705 2158**